

Rättsstaten har inte längre full kontroll över hela Sverige. De förfärliga scenerna från påskhelgens upprepade upplopp talar sitt tydliga språk: En blodig polishjälm med en spricka över visiret, där gatstenen träffade. Brinnande tjänstebilar. Kriminella gäng och ligister som bär kläder och utrustning stulna från polisen, i något slags uppror mot den sekulära staten och den fria, demokratiska samhällsordning som gör vårt land, till just vårt gemensamma

Samhällets reträtt som spelades upp inför våra ögon får aldrig upprepas igen.

“Tids nog ska vi utvärdera insatsen”, summerande justitieminister Morgan Johansson. Det är ett häpnadsväckande tillbakalutat uttalande när en tiotal poliser tvingats söka vård för skador. Frustrationen hos kollegor som trots förstärkningar inte fick återvända för att återta förlorad terräng borde bemötas med större respekt - men framförallt med större handlingskraft. I stället nöjer sig landets justitieminister med kraftlösa uppmaningar till dem som hotar, skadar, och slåss. “Gå hem”, sa Morgan Johansson.

Upploppen är kulmen på det blodigaste första kvartalet i Sverige sedan statistik över dödsjutningar började mätas. Alternativet till mycket tuffare tag mot våldsverkare är ännu mer av den laglöshet som vi nu får bevittna. Det är ingen överdrift att säga att det är den svenska rättsstaten som står på spel, när vittnen uteblir från rättegångar på grund av hot, helt oskyldiga riskerar att falla offer för sprängningar och klanstrukturer utmanar centrala institutioner som socialtjänst och kommunal förvaltning.

Mot en sådan utveckling är ordningsmakten den yttersta försvarslinjen. Då måste de kvinnor och män som har tagit på sig uppgiften att garantera ordning och trygghet få rätt verktyg, tillräckliga resurser och det stöd som de förtjänar. Angrepp mot polis och rättsväsende måste få mycket tydliga och kännbara konsekvenser. Det handlar om att klargöra vilka normer som gäller i vårt land och för alla medborgare. I Sverige gäller både religionsfrihet - och yttrandefrihet. Och här gäller skyldigheten att lyda polisens instruktioner.

Att upprätthålla respekten för friheter, rättigheter och skyldigheter är ett gemensamt ansvar. Det visas inte minst när goda krafter nu uppmanar till lugn och laglydighet i de områden som drabbats hårdast av upploppen. Men det politiska ansvaret vilar på regeringen. Flera konkreta lagändringar och andra åtgärder - som statsminister Magdalena Andersson och justitieminister Morgan Johansson konsekvent har motsatt sig - är nu helt nödvändiga.

För det första: inför nolltolerans mot aggressivt och utmanande beteende mot polis och ordningsmakt. Skärp straffen för våld mot tjänstemän och våldsamt upplopp. Idag är minimistraffet för våld mot tjänsteman böter, men det borde vara minst sex månaders fängelse. Det är dags att utreda ett återinförande av brottsrubriceringen ”missfirmelse mot tjänsteman”, för att visa att Sverige inte accepterar att poliser kränks, förolämpas och bespottas. Det nya blåsljussabotagebrottet används sällan och leder i praktiken till låga straff.

För det andra: polisen måste få kraftfullare verktyg för att kunna möta upplopp. Vittnesmål från poliser som deltagit i insatserna visar att de varken har möjlighet att fullt ut skydda sig själva, eller stävja det extrema våldet de möter i dessa situationer. Det är inte bara farligt för poliserna, utan undergräver även deras möjligheter att skydda allmänheten. Därför måste ordningsmakten få bättre verktyg såsom vattenkanoner och annat som används i andra europeiska rättsstater för att hantera vid allvarliga ordningsstörningar som urarter. Åtgärderna ska naturligtvis alltid vara proportionerliga mot de hot och det våld som polisen möter.

För det tredje: poliserna ute på fält måste bli fler. Det ständiga misslyckandet att fylla platserna på polisutbildningen de senaste åren gör att regeringens löften om ännu fler tomma platser saknar trovärdighet. Problemet är inte att det inte finns utbildningar att söka,

problemet är att de villkor som idag erbjuds blivande poliser är för dåliga. Våra partier har den gångna mandatperioden åstadkommit stora satsningar på höjda polislöner och bättre villkor för polisen. Socialdemokraterna har motsatt sig varje extra krona till höjda polislöner. Vi vill fortsätta satsa på höjda polislöner så att det lönar sig bättre att ta ett av Sveriges absolut viktigaste jobb. Fler kommer att vilja ansluta och fler kommer orka vara kvar i yttre tjänst, om de patrullerande poliserna blir fler.

För det fjärde: som rikspolischefen påpekat utgörs kärnan av de som deltagit i upploppen av organiserade våldsvarkare och gängkriminella som har en fientlig inställning till samhället i allmänhet, och till polisen i synnerhet. Mot dessa kretsar krävs en tydlighet i agerandet från statens sida som inte kan missförstås.

Det finns en betydande risk att yngre personer som befinner sig i riskzonen lockas in i våldsamheterna och kriminaliteten. Unga personer som ser varje tillbakadragande från ordningsmakten som ännu ett bevis på att samhället inte finns där för dem. Där utbredda skolmisslyckanden, frånvarande fäder och omfattande bidragsberoende bildar grogrund för riktigt dåliga framtidsval.

Att vända utvecklingen och få bort de parallella samhällsstrukturerna i dessa områden är en av de kommande decenniernas allra största uppgifter - både för att fler unga människor ska få bättre livschanser och för att Sverige ska bli ett samhälle som håller ihop. Då krävs både en ny integrationspolitik som ställer krav och har höga förväntningar, och en restriktiv och långsiktigt hållbar invandringspolitik.

Påskupploppen hade kunnat undvikas. De kom inte från klar himmel, utan är ett resultat av att den organiserade brottsligheten tillåtits flytta fram sina positioner. Att parallellsamhällena växt sig starkare på grund av hög invandring i kombination med bristande integration. Dagens situation är Socialdemokraternas absolut största misslyckande under de två senaste mandatperioderna, och en liten socialdemokratisk minoritetsregering, som är helt beroende av en kombination av Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Centerpartiet, kommer inte heller framgent orka göra det som krävs, eller ens enas om vad som är problemet.

Vi vet att det är möjligt att sätta Sverige på en bättre kurs. Och för den uppgiften krävs inte bara en duglig justitieminister, eller mer av det konstruktiva samarbete som skett inom oppositionen i riksdagen.

Det behövs ett riktigt politiskt ansvarsutkrävande. Regeringen måste bytas ut.

Ulf Kristersson, partiledare (M)

Jimmie Åkesson, partiledare (SD)

Ebba Busch, partiledare (KD)

Johan Pehrson, partiledare (L)